

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **M. R.**
bytem U S. L., N.

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,**
sídlem Křížová 25, Praha 5,

o žalobě proti oznámení žalované ze dne 6. 4. 2018, č. j. K-6.4.2018-44/465 429 135, a sdělení žalované ze dne 25. 5. 2018, č. j. K-25.5.2018-44/465 429 135,

takto:

I. Žaloba se **odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- 1 Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 2. 7. 2018 u Městského soudu v Praze, se žalobkyně prvním žalobním petitem domáhá zrušení shora označeného oznámení ze dne 6. 4. 2018, č. j. K-6.4.2018-44/465 429 135 (dále jen „oznámení o srážkách“), kterým jí bylo oznámeno provádění srážek z důchodu ve výši 1 074 Kč od 6. 5. 2018 za účelem vymožení pohledávky oprávněného Ministerstva vnitra. Rovněž se domáhá zrušení navazujícího sdělení žalované ze dne 25. 5. 2018, č. j. K-25.5.2018-44/465 429 135 (dále jen „sdělení ze dne 25. 5. 2018“), kterým žalovaná odpověděla na její podání ze dne 30. 4. 2018 označené jako odvolání proti shora uvedenému oznámení. Druhým žalobním petitem se pak žalobkyně domáhá toho, aby soud uložil žalované povinnost vrátit žalobkyni finanční částky sražené z jejího starobního důchodu. S žalobou spojila žalobkyně rovněž návrh na přiznání odkladného účinku žalobě a návrh na vydání předběžného opatření, kterým by soud uložil žalované zdržet se srážek ze starobního důchodu žalobkyně, a v případě, že již byly srážky provedeny, vrátit sražené finanční částky žalobkyni neprodleně zpět.
- 2 Žalobkyně namítá nezákonnost a nicotnost oznámení o srážkách a sdělení ze dne 25. 5. 2018, která obě představují dle jejího názoru rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Konkrétně tvrdí, že žalovaná nesprávně stanovila výši srážek ze starobního důchodu, neboť vymáhaná pohledávka oprávněného Ministerstva vnitra není přednostní pohledávkou podle § 279 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Žalovaná rovněž pochybila při výpočtu základní nazabavitelné částky, neboť nezohlednila, že žalobkyně má vyživovací povinnost vůči svému synovi P. R., narozenému ... Dále namítá, že v rámci výkonu rozhodnutí nelze vymáhat náklady nalézacího řízení jako příslušenství vymáhané pohledávky a že usnesení Okresního soudu v Nymburce ze dne 3. 4. 2018, č. j. 21 E 11/2018-20, kterým byl nařízen výkon rozhodnutí srážkami za mzdy, je neplatné a neúčinné pro nesprávné obsazení soudu. Závěrem namítá, že oznámení o srážkách dosud nenabylo právní moci a není vykonatelné, neboť nebylo řádně rozhodnuto o jejím odvolání ze dne 30. 4. 2018.

- 3 Městský soud v Praze usnesením ze dne 11. 7. 2018, č. j. 1 Ad 18/2018-11, postoupil věc zdejšímu soudu jako věcně a místně příslušnému.
- 4 Krajský soud v Praze považuje za nutné k dané věci předeslat, že žalobkyně dle obsahu návrhu (žalobních petitů) zřejmě brojí nejen proti samotnému oznámení o srážkách a navazujícímu sdělení ze dne 25. 5. 2018, ale domáhá se i toho, aby soud uložil žalované vrátit všechny provedené srážky ze starobního důchodu. Z hlediska obsahu tak tento návrh může představovat jak žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s. (proti oznámení o srážkách a sdělení ze dne 25. 5. 2018), tak i žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s. (uložení povinnosti vrátit provedené srážky). Aniž by přitom bylo nutno vyzývat žalobkyni k odstranění této nejasnosti či žalobu rozdělit (vyloučit její část k samostatnému projednání), nelze než dospět k závěru, že žalobu není možné věcně projednat a je třeba ji jako celek odmítnout.
- 5 Pokud jde o část žaloby napadající oznámení o srážkách a navazující sdělení ze dne 25. 5. 2018, soud vycházel z obsahu těchto listin, které soudu předložila žalobkyně jako přílohu žaloby. V oznámení o srážkách se uvádí: *„Na základě usnesení Okresního soudu v Nymburce ze dne 3. 4. 2018, č. j. 21 E 11/2018-20, provádíme od 06. 05. 2018 z Vašeho důchodu srážky 1 074 Kč až do úhrady celé pohledávky s jejím příslušenstvím ve prospěch oprávněného: Ministerstvo vnitra. Výše srážek byla stanovena s přihlédnutím k žádné vyživované osobě.“* Ve sdělení ze dne 25. 5. 2018 pak žalovaná v odpovědi na podání ze dne 30. 4. 2018 (označené žalobkyní jako odvolání) sdělila, z jakého důvodu jsou srážky prováděny, blíže popsala způsob výpočtu výše srážek a konstatovala, že syna žalobkyně nelze s ohledem na jeho věk započítat jako vyživovanou osobu. Závěrem však žalobkyni upozornila, že jako plátce důchodu není oprávněna přezkoumávat správnost či zákonnost rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí.
- 6 Podle § 65 odst. 1 s. ř. s., *„[k]do tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.“* Z citovaného ustanovení se mimo jiné především podává, že věcně projednatelná bude podle citovaného ustanovení pouze taková žaloba, která brojí proti rozhodnutí (úkonu) správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti. Ze soudního přezkumu jsou pak vyloučeny ty úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími (§ 70 písm. a) s. ř. s.). Jinak řečeno, aby bylo rozhodnutí správního orgánu přezkoumatelné ve správním soudnictví, musí (s konečnou platností) založit, změnit, zrušit či závazně určit práva a povinnosti jeho účastníků.
- 7 Zdejší soud v této souvislosti poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 9. 3. 2005, č. j. 3 Ads 15/2004-54 (všechna zde citovaná rozhodnutí NSS a

krajského soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), jenž se týkal posouzení povahy oznámení o výplatě důchodu z hlediska jeho případného soudního přezkumu. NSS v tomto rozsudku dospěl k závěru, že oznámení o výplatě důchodu není součástí výroku rozhodnutí a především svou povahou není rozhodnutím o zákonných nárocích ve věcech důchodového pojištění. Konkrétní částka doplatku přitom dle tohoto rozsudku nemůže být předmětem přezkumné činnosti soudu, přičemž doplatku se lze domáhat jen postupem v řízení o výkonu rozhodnutí (exekucním řízení). Obdobně NSS v rozsudku ze dne 13. 12. 2006, č. j. 3 Ads 80/2006-49, publ. pod č. 1074/2007 Sb. NSS, konstatoval, že *„srážky z důchodu jsou však prováděny v souladu s § 299 o. s. ř. v důsledku soudem nařízené exekuce a nejsou předmětem tohoto soudního přezkumu. Otázka výkonu rozhodnutí formou srážek z důchodu totiž nespadá do pravomoci soudů rozhodujících ve správním soudnictví, nýbrž do pravomoci obecných soudů rozhodujících podle občanského soudního řádu.“* Tyto závěry jsou plně aplikovatelné i v nyní projednávané věci, neboť žalobkyně nenapadá rozhodnutí žalované o jejím zákonném nároku (na starobní důchod), ale brojí především proti oznámení o srážkách z důchodu, které je ze své povahy obdobné oznámení o výplatě důchodu, jímž se zabýval Nejvyšší správní soud v citovaných rozsudcích. Tím spíše nenaplnuje znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. ani sdělení žalované ze dne 25. 5. 2018, kterým žalovaná odpověděla na podání žalobkyně formálně sice označené jako odvolání, avšak v situaci, kdy zákon ani jiný právní předpis opravný prostředek proti oznámení o srážkách nepřipouští. Žalobkyni tedy ani nevzniklo subjektivní veřejné právo na to, aby o jejím podání označeném jako odvolání bylo rozhodnuto. Z hlediska své formy i obsahu tak ani toto sdělení nepředstavuje rozhodnutí, kterým by bylo autoritativně (závazným způsobem) rozhodováno o právech či povinnostech žalobkyně. S ohledem na výše uvedené je tedy zřejmé, že bude-li na návrh nahlíženo jako na žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., je třeba žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s.

- 8 Pokud jde o část návrhu odpovídající spíše žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, zde je třeba předeslat, že základním východiskem pro posouzení projednatelnosti takové žaloby je § 82 s. ř. s., podle něhož *„každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný“*. Mezi podmínky řízení o takové žalobě na straně soudu patří především pravomoc a příslušnost, na straně účastníků řízení pak způsobilost být účastníkem řízení, procesní způsobilost, popřípadě též plná moc zmocněnce v případě zastoupení; úkony soudu i úkony stran jsou pak vázány společnými podmínkami (překážkou litispendence a překážkou věci rozsouzené). V návaznosti na výše uvedené je pak soud povinen posuzovat, zda jsou splněny podmínky řízení, především zda je dána pravomoc žalobu projednat.
- 9 V dané věci žalobkyně napadá postup žalované, která na základě usnesení Okresního soudu v Nymburce ze dne 3. 4. 2018, č. j. 21 E 11/2018-20, sráží část starobního důchodu, který jí byl přiznán. Žalovaná při provádění srážek postupovala podle zákonných ustanovení upravujících výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy (zejm. § 276 - § 302 o. s. ř.). Žalovaná je tedy za těchto okolností v podstatě v postavení jako jakýkoliv jiný plátce mzdy provádějící srážky ze mzdy, který je povinen rozhodnutí vykonávacího soudu respektovat a řídit se jím (viz § 282 a § 283 ve spojení s § 299 odst. 1 o. s. ř.). V této souvislosti lze plně odkázat na rozsudek NSS ze dne 9. 3. 2017, č. j. 7 Ads 39/2017 - 20. V uvedené věci žalobce za

obdobných skutkových okolností napadal žalobou na ochranu před nezákonným zásahem údajně nesprávný postup žalované při provádění exekučních srážek z invalidního důchodu. NSS se však ztotožnil s názorem krajského soudu, jenž žalobu odmítl pro nedostatek pravomoci, a konstatoval, že „podle § 299 odst. 1 o. s. ř. a judikatury Nejvyššího správního soudu spadá přezkum výkonu rozhodnutí formou srážek z důchodu do úseku civilního soudnictví.“

- 10 K uvedenému lze toliko doplnit, co již zdejší soud uvedl v obdobné věci v rozsudku ze dne 8. 2. 2018, č. j. 55 Ad 1/2018 - 19, jenž by později aprobován rozsudkem NSS ze dne 30. 5. 2018, č. j. 6 Ads 106/2018 - 29. V uvedené věci zdejší soud konstatoval, že „§ 82 s. ř. s., jenž stanoví podmínky žalobní legitimace k řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, je přitom nutno vykládat v souvislosti s § 4 odst. 1 s. ř. s., a to zejména pokud jde o výklad pojmu „správní orgán“. Pravomoc správních soudů je totiž určena též okruhem orgánů, jejichž aktivity soudnímu přezkoumávání podléhají („orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy“). Toto vymezení správního orgánu v § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jež je vázáno na oblast veřejné správy, musí být vykládáno z hlediska celé pravomoci soudů ve správním soudnictví, tedy i pokud jde o poskytování ochrany před nezákonným zásahem. Jak plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu, i soudní kontrola zákonnosti zásahu správního orgánu ve smyslu ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. se totiž pohybuje jen v hranicích veřejné správy, a proto napadnutelnými jsou pouze takové zásahy orgánů, které patří do působnosti ve veřejné správě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 7 Aps 1/2010-53).

Přestože tedy žalovaná zcela standardně vystupuje v rámci své činnosti též jako správní orgán, nelze na její postavení v právních vztazích nahlížet vždy pouze tímto způsobem a v každém jednotlivém případě je třeba zohlednit konkrétní okolnosti věci a právní postavení, v němž se právě nachází. V projednávané věci je proto nutno opětovně poukázat na to, že zde je postavení žalované specifické v tom, že ani fakticky (materiálně), ani formálně právně zde primárně nevystupuje v pozici správního orgánu vykonávajícího veřejnou správu, ale toliko zde jako (specifický) plátcе mzdy povinného plní povinnosti dle rozhodnutí soudního exekutora [v nyní projednávané věci dle usnesení vykonávacího soudu]. Jinak řečeno, žalovaná zde nejedná jako orgán moci výkonné rozhodující o právech a povinnostech v oblasti veřejné správy ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.“

- 11 Soud si je vědom i právního názoru vysloveného zvláštním senátem zřízeným dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, v usnesení ze dne 9. 4. 2008, č. j. Konf 15/2007 - 13, podle jehož výroku je příslušný vydat rozhodnutí ve věci úpravy exekuční srážky ze starobního důchodu soud ve správním soudnictví. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí je však zřejmé, že závěr byl vysloven za odlišných skutkových okolností, neboť v uvedené věci napadal žalobce exekuční příkaz na srážky z důchodu. Vzhledem k povaze vymáhané pohledávky nařízené podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, pak konfliktní senát dovodil, že věc spadá do pravomoci správního soudu. V daném případě však žalobkyně brojí přímo proti postupu žalované při provádění srážek ze starobního důchodu, nikoliv proti usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, a navíc podle tvrzení žalobkyně je předmětem výkonu rozhodnutí pohledávka představující náhradu nákladů řízení vzniklých v občanském soudním řízení. Závěr konfliktního senátu vyslovený v uvedeném usnesení tedy nelze vztáhnout na nyní projednávanou věc.

- 12 Lze tedy uzavřít, že i kdyby soud v dané věci návrh posuzoval jako žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, v návaznosti na výše uvedené by i v tomto případě musel žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout, neboť v projednávané věci není dána jeho pravomoc.
- 13 Vzhledem k odmítnutí žaloby se soud již nezabýval návrhem žalobkyně na přiznání odkladného účinku žalobě a jejím návrhem na vydání předběžného opatření.
- 14 O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., který stanoví, že žádnému účastníku řízení nepřísluší náhrada nákladů řízení, pokud byla žaloba odmítnuta.

Poučení :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. září 2018

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu